

การศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งเพื่อให้การเลือกตั้งบริสุทธิ์ และเที่ยงธรรม ตามความคิดเห็นของ กกต. ประจำจังหวัดเชียงใหม่ เจ้าพนักงานการเลือกตั้ง สำนักงานการเลือกตั้งประจำจังหวัดเชียงใหม่ ผู้สมัครรับเลือกตั้ง สส. และ สว. จังหวัดเชียงใหม่ และองค์กรเอกชนตรวจสอบการเลือกตั้ง สส. และ สว. จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ให้การสัมภาษณ์ คือ กกต. ประจำจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 6 คน เจ้าพนักงานการเลือกตั้ง สำนักงานการเลือกตั้งประจำจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 1 คน ผู้สมัครรับเลือกตั้ง สส. และ สว. จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 3 คน และองค์กรเอกชนตรวจสอบการเลือกตั้ง สส. และ สว. จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 4 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

1. กกต. ประจำจังหวัดเชียงใหม่จำนวนมากที่สุด มีความเห็นว่ารัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 มาตรา 145(3) มีปัญหาในการบังคับใช้ และ กกต. ประจำจังหวัดเชียงใหม่เป็นจำนวนมาก มีความเห็นว่ารัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 มาตรา 147(2) มีปัญหาในการบังคับใช้ รวมทั้ง พรบ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง สส. และ สว. พ.ศ. 2541 มาตรา 40 มาตรา 43 มาตรา 63 และมาตรา 111 มีปัญหาในการบังคับใช้ ทั้งนี้เพราะการสืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นในการเลือกตั้ง สส. และ สว. เป็นเรื่องที่ทำได้ยาก และถ้อยคำที่ว่า “มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า” ก็เป็นถ้อยคำที่ยากแก่การพิสูจน์ เพราะไม่มีความชัดเจนในความหมาย ขอบเขต และแนวทางปฏิบัติ รวมทั้งการตรวจสอบค่าใช้จ่ายของผู้สมัครรับเลือกตั้งก็เป็นเรื่องที่ กกต. ไม่ผู้จะให้ความสนใจมากนัก แม้จะมีการจัดสรรงบประมาณให้องค์กรเอกชนตรวจสอบการเลือกตั้งดำเนินการ ก็ไม่มีการติดตามควบคุม คู่มืออย่างมีประสิทธิภาพ และกกต. เองก็ไม่มีกำลังคนมากพอที่จะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยังผลให้การเลือกตั้งไม่บริสุทธิ์ และไม่เที่ยงธรรม

2. ผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้ง สส. และ สว. จังหวัดเชียงใหม่จำนวนมากที่สุดมีความเห็นว่า พรบ. ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สส. และ สว. พ.ศ. 2541 มาตรา 28 และ มาตรา 29 มีปัญหาในการบังคับใช้ทั้งนี้เพราะการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นเรื่องที่ กกต. ต้องอาศัยฝ่ายทะเบียนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งก็มีเวลาน้อย และมีจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้เนื่องจากเป็นครั้งแรกที่คนไทยซึ่งมีอายุ 18 ปี บริบูรณ์มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง จึงทำให้ปัญหาในเรื่องความถูกต้อง และมีเวลาในการตรวจสอบน้อยประกอบกับเป็นครั้งแรกที่มีผู้สมัครและพรรคการเมืองดำเนินการย้ายคนเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้ง ซึ่งกกต. ก็ได้คาดคิดกันมาก่อน ยังผลให้การเลือกตั้งไม่บริสุทธิ์ และไม่เที่ยงธรรม

3. องค์กรเอกชนตรวจสอบการเลือกตั้ง สส. และ สว. จังหวัดเชียงใหม่ จำนวนมากที่สุดมีความเห็นว่ารัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 มาตรา 147(2) มีปัญหาในการบังคับใช้ ทั้งนี้เพราะถ้อยคำที่ว่า “มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า” ก็เป็นถ้อยคำที่ยากแก่การพิสูจน์ เพราะไม่มีความชัดเจนในความหมาย ขอบเขต และแนวปฏิบัติ ยังผลให้การเลือกตั้งไม่บริสุทธิ์ และไม่เที่ยงธรรม

The objective of this study was to study the problems of election law enforcement to substantiate the clean and fair election. This research was done through the attitude of the Chiang Mai provincial election commission, the Chiang Mai provincial officer, the candidates of election for members of the parliament and senate as well as the non-governmental organizations who inspected the general election in Chiang Mai province. The people who participated in the interview were 6 members of Chiang Mai provincial election commission, a Chiang Mai provincial officer, 3 candidates of election for members of the parliament and senate as well as 4 members of the non-governmental organization who inspected the general election in Chiang Mai province. The employed tool for this research was a set of questionnaires, set up by the author. The findings of this research were as follows:

1) The majority of the Chiang Mai provincial election commission agreed that the B.E. 2540 constitution, article 145 (3) had problems in the enforcement. Besides, the majority of the Chiang Mai provincial election officers opined that the B.E. 2540 constitution, article 147(2) had problems in the enforcement. Furthermore, the B.E. 2541 act of the member of the parliament and senate election article 40, 43, 63 and 111 also had problems in the enforcement. It was hard to perform the inspection to find the truth as well as the decision of the election problems and disputes, especially, the phrase "there were evidences to believe that..." was very difficult to define because there were no clarification in the meaning, limitation and the methods. Another problem was that, the election commission did not pay enough attention on the inspection of the payment of the candidates of the election. Even though there were budgets allocated for the NGOs to perform the inspection, however, it was not effective. The election commission did not have enough staffs to effectively perform the work. Therefore, the election was not clean and fair.

2) The majority of the candidates of election for the member of the parliament and senate agreed that the B.E. 2541 act of the member of the parliament and senate election article 28 and 29 had problems in the enforcement. It was because the election commission had to depend on local registration officers in making the list of the voters. The number of the voters were tremendously increasing because it was the first time that the Thais who were over 18 years old can vote. Therefore, there were problems in the righteous and there was not enough time to examine. Some candidates and parties transferred people for the benefit of the election, therefore the election was not clean and fair.

3) The majority of the NGOs who inspected the election of the members of the parliament and senate in Chiang Mai province agreed that the B.E. 2540 constitution article 147 (2) had problems in the enforcement. It was because the phrase "there were evidences to believe that..." was very difficult to define because there were no clarification in the meaning, limitation and the methods, therefore the election was not clean and fair.